

Проект на Закон за концесиите

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 19.04.2016 г. - 10.05.2016 г. Неактивна

Номер на консултация: #2016-K

Област на политика: Архив - Държавна администрация

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерски съвет и неговата администрация

Тип носител: Национално

Проектът на Закон за концесиите урежда основните принципи и правила, свързани с подготовката, провеждането и приключването на процедурите, изпълнението и контрола по концесионните договори, както и необходимите действия по планирането им. С проекта на нов ЗК се въвеждат изискванията на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия, при отчитане на спецификата на националното законодателство и на традиционните за него решения относно концесиите, публично-частното партньорство, управлението на/разпореждането с държавната и общинската собственост, практиката и досегашния опит в областта на концесиите. Законопроектът предвижда отменяне на действащите Закон за концесиите и Закон за публично-частно партньорство и изменя законите, съдържащи разпоредби, свързани с концесии, с цел създаване на предпоставки за изпълнение на новия закон. Резултатите от прилагането на новия Закон за концесиите се очаква да бъдат насочени основно към разширяване на възможностите за използване на концесията като форма на публично-частно партньорство за създаване на публични ресурси, блага и услуги при високо качество и ползи както за публичния и за частния сектор, така и за обществото като цяло. С прилагането на закона се цели развитие на инфраструктурата и на услугите без финансово участие или с минимално финансово участие на държавата/общините, както и се създава възможност за използване на опита на частния сектор за постигането на ефикасност и иновации. В резултат от прилагането на закона се очаква нарастване на конкуренцията на вътрешния пазар чрез създадените допълнителни възможности за насърчаване на частните инвестиции в строителството, поддържането и управлението на обекти на техническата и на социалната инфраструктура и в извършването на дейности от обществен интерес. Цел на закона е да бъдат постигнати дългосрочни ползи от

концесията, тъй като икономическата изгода от нея се изразява не с преките моментни ползи (приходи), а и с косвените ползи и с ползите за обществото в дългосрочен план. В резултат от прилагането на закона ще бъде подобрен контролът по изпълнението на концесионните договори, чрез възприетия нов подход и предвидените контролни правомощия на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол, като наред се това се осигурява максимална публичност и прозрачност чрез Националния концесионен регистър. Законопроектът е изчерпателен и в необходимата пълнота урежда обществените отношения, които подлежат на трайна уредба, както и в достатъчна степен – правилата за тяхното прилагане. В тази връзка не е налице необходимост от издаването на правилник за прилагане на закона. Предвидена е законова делегация Министерският съвет да издаде две наредби, с които детайлно да се уредят финансово-икономическите елементи на концесията, в т.ч. и свързаните с концесиите плащания, както и редът за извършване на мониторинга, управлението и контрола.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерски съвет и неговата администрация

Адрес: София, бул. “Княз Александър Дондуков ” № 1

Електронна поща: gis@government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Съвет за административната реформа - <https://www.strategy.bg/bg/advisory-boards/203/view>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Закон за концесиите - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 1 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 2 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 3 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 4 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 5 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 6 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 7 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Приложение 8 - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Мотиви - вер. 1.0 | 19.04.2016](#)

[Становище на Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България, получено по ел. поща \(03.05.2016 г.\) - вер. 1.0 | 03.05.2016](#)

[Становище на ПП "Зелените", получено по ел. поща \(04.05.2016 г.\) - вер. 1.0 | 04.05.2016](#)

[Становище на ИК "За чиста България", получено по ел. поща \(10.05.2016 г.\) - вер. 1.0 | 10.05.2016](#)

[Становище на Мариана Хрисова, получено по ел. поща \(10.05.2016 г.\) - вер. 1.0 | 17.05.2016](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Димитър Събев (10.05.2016 16:52)

Позиция на ЕС "За Земята" - Част 2

- 4) В текста на проектозакона са използвани думи като „приращения“, които са чужди на съвременния български език.
- 5) Липсват критерии за определяне на стойността и срока на концесията.

- 6) Не е предвидено разграничаване на концесионните процедури и критерии в зависимост от различните видове публична собственост или услуги, които ще се отдават или предоставят.
- 7) Вменяването на функцията на концедент на ресорните министри и на кметовете на общини повдига опасения за тяхната компетентост и безпристрастност. Достъпът на обществеността до информация ще бъде ограничен.
- 8) В проектозакона е предвидено доплащане от страна на държавата или общината „за достигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни от концесионера“. Тази формулировка отваря възможности за субективни решения, водещи до разхищение или злоупотреби с публични средства. Също така тя влиза в противоречие с Директива 2014/23/ЕС, която изключва от обхвата си „неstopанските услуги от общ интерес“.
- 9) Не е посочен максимален срок на действие на концесионния договор, в противоречие с духа на Директива 2014/23/ЕС, изискваща специален анализ на ефектите върху конкурентната среда за концесии със срок над 5 години.
- 10) Спорна е новата роля, вменена на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол. Директива 2014/23/ЕС изрично определя, че приватизациите чрез концесии са нежелано развитие.
- 11) Механизмите „състезателен диалог“ и „състезателна процедура с договаряне“ не са недостатък сами по себе си, но предвид посочените по-горе слабости на проектозакона: в контрола, вменяването на отговорност, сроковете, режимите на собственост, позоваване на неопределени „социално поносими цени“ и избирателно тълкуване на европейската директива, оперативната свобода, която те осигуряват лесно може да се използва, за да се улесни избора от министри и кметове на „свои“ концесионери.

Автор: Димитър Събев (10.05.2016 16:52)

Позиция на ЕС "За Земята" - Част 3

<p>В предложения текст на законопроект за концесиите се наблюдава и положително развитие. Посочено е, че „плажовете за природосъобразен туризъм“ не може да се отдават на концесия. Позитивно е уточнението, че концесиите не може да застрашават околната среда, защитените територии и здравето на хората. Има смисъл и в опита да се отчете социалната поносимост спрямо цената на предоставяните на концесия услуги, независимо че избраният механизъм на доплащане към концесионера от страна на държавата е прекалено рисков.</p><p>В същото време не може да се пренебрегне фактът, че проектозаконът за концесиите страда от сериозни концептуални и структурни недостатъци. Освен изредените по-горе 11 слаби страни следва да се изтъкне, че мотивите на вносителите на законопроекта са непълни и на места повърхностни. Липсва анализ за очаквания материален и правен ефект от предвиденото заличаване на Закона за публично – частно партньорство.</p><p>Проектозаконът за концесиите не може да претендира, че урежда материята си пълноценно, след като в него липсват методики за определяне на срока и стойността на концесиите. Той се дистанцира от най-болезнените актуални проблеми на управлението на публичната

собственост в България – и отваря врати за нови злоупотреби с публични ресурси. Считаме, че в този си вид проектозаконът не отговаря на обществения интерес.

В същото време не може да се пренебрегне фактът, че проектозаконът за концесиите страда от сериозни концептуални и структурни недостатъци. Освен изредените по-горе 11 слаби страни следва да се изтъкне, че мотивите на вносителите на законопроекта са непълни и на места повърхностни. Липсва анализ за очаквания материален и правен ефект от предвиденото заличаване на Закона за публично – частно партньорство.

Проектозаконът за концесиите не може да претендира, че урежда материята си пълноценно, след като в него липсват методики за определяне на срока и стойността на концесиите. Той се дистанцира от най-болезнените актуални проблеми на управлението на публичната собственост в България – и отваря врати за нови злоупотреби с публични ресурси. Считаме, че в този си вид проектозаконът не отговаря на обществения интерес.

4) В текста на проектозакона са използвани думи като „приращения“, които са чужди на съвременния български език.

5) Липсват критерии за определяне на стойността и срока на концесията.

6) Не е предвидено разграничаване на концесионните процедури и критерии в зависимост от различните видове публична собственост или услуги, които ще се отдават или предоставят.

7) Вменяването на функцията на концедент на ресорните министри и на кметовете на общини повдига опасения за тяхната компетентост и безпристрастност. Достъпът на обществеността до информация ще бъде ограничен.

8) В проектозакона е предвидено доплащане от страна на държавата или общината „за достигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни от концесионера“. Тази формулировка отваря възможности за субективни решения, водещи до разхищение или злоупотреби с публични средства. Също така тя влиза в противоречие с Директива 2014/23/ЕС, която изключва от обхвата си „неstopанските услуги от общ интерес“.

9) Не е посочен максимален срок на действие на концесионния договор, в противоречие с духа на Директива 2014/23/ЕС, изискваща специален анализ на ефектите върху конкурентната среда за концесии със срок над 5 години.

10) Спорна е новата роля, вменена на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол. Директива 2014/23/ЕС изрично определя, че приватизациите чрез концесии са нежелано развитие.

11) Механизмите „състезателен диалог“ и „състезателна процедура с договаряне“ не са недостатък сами по себе си, но предвид посочените по-горе слабости на проектозакона: в контрола, вменяването на отговорност, сроковете, режимите на собственост, позоваване на неопределени „социално поносими цени“ и избирателно тълкуване на европейската директива, оперативната свобода, която те осигуряват лесно може да се използва, за да се улесни избора от

министри и кметове на „свои“
концесионери.

Автор: Димитър Събев (10.05.2016 16:50)

Позиция на ЕС "За Земята" - Част 2

- 4) В текста на проектозакона са използвани думи като „приращения“, които са чужди на съвременния български език.
- 5) Липсват критерии за определяне на стойността и срока на концесията.
- 6) Не е предвидено разграничаване на концесионните процедури и критерии в зависимост от различните видове публична собственост или услуги, които ще се отдават или предоставят.
- 7) Вменяването на функцията на концедент на ресорните министри и на кметовете на общини повдига опасения за тяхната компетентост и безпристрастност. Достъпът на обществеността до информация ще бъде ограничен.
- 8) В проектозакона е предвидено доплащане от страна на държавата или общината „за достигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни от концесионера“. Тази формулировка отваря възможности за субективни решения, водещи до разхищение или злоупотреби с публични средства. Също така тя влиза в противоречие с Директива 2014/23/ЕС, която изключва от обхвата си „неstopанските услуги от общ интерес“.
- 9) Не е посочен максимален срок на действие на концесионния договор, в противоречие с духа на Директива 2014/23/ЕС, изискваща специален анализ на ефектите върху конкурентната среда за концесии със срок над 5 години.
- 10) Спорна е новата роля, вменена на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол. Директива 2014/23/ЕС изрично определя, че приватизациите чрез концесии са нежелано развитие.
- 11) Механизмите „състезателен диалог“ и „състезателна процедура с договаряне“ не са недостатък сами по себе си, но предвид посочените по-горе слабости на проектозакона: в контрола, вменяването на отговорност, сроковете, режимите на собственост, позоваване на неопределени „социално поносими цени“ и избирателно тълкуване на европейската директива, оперативната свобода, която те осигуряват лесно може да се използва, за да се улесни избора от министри и кметове на „свои“ концесионери.

Автор: Димитър Събев (10.05.2016 16:48)

Позиция на ЕС "За Земята": Проектозаконът за концесиите не пази обществения интерес

Считаме че проектозаконът за концесиите във вида, предложен за обществена консултация на 19.04.2016 г. не отговаря на изискванията. В проекта на закон се

крият ред рискове за конкурентната среда чрез своеволно разпореждане с публични средства и активи, при намалена прозрачност за организацията и контрола на концесионните процедури.

Възраженията ни към проектозакона са в следните насоки:

- 1) От него се изключва концесионирането на полезни изкопаеми, независимо че според чл. 18 ал. 5 от Конституцията на Република България „държавата предоставя концесии“ за ползването им. Извеждането от новия Закон за концесиите на най-важния обект на концесиониране е изключително противоречиво предвид силното, констатирано също и от ЦППКОП обществено недоверие към процеса.
- 2) Във връзка с горното, не е преразгледано ПМС 128 от 04.06.2007 г., определящо размера на концесионните възнаграждения на неприемливо ниско ниво.
- 3) В рамката на Директива 2014/23/ЕС, уреждаща концесиите за строеж и за услуги, се вклинява трета национална категория „концесии за ползване“. Не е изяснено с какво концесията за ползване се различава от наема, липсва анализ за свързаните с тази подмяна ползи и разходи за бюджетите на общините и държавата и за ефектите върху конкурентната среда.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:12)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

По Глава осма Административнонаказателни разпоредби

42. Чл. 190. (3) Когато е сключен договор без публикуване на обявление за откриване на процедурата, глобата по ал. 1 се налага и на икономическия оператор, подписал договора.

Становище/предложение

Чл. 190, ал. 3 – не сме съгласни да се налага глоба на лице, само поради факта, че е страна по договор, тъй като концесионерите не могат да бъдат отговорни за законосъобразността на действията на концедента.

По Преходни и заключителни разпоредби

43. § 5. ...

(3) За подизпълнителите по за сключени до влизане в сила на закона концесионни договори се прилагат правилата на този закон, независимо от уговореното с договора.

Становище/предложение

§ 5. ал. 3 – разпоредбата следва да се премахне, защото противоречи на ал. 2. Не може спрямо дългосрочни договори да се прилага уредба, която изцяло преурежда

обществените отношения.

44. § 6. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от 2014 г., бр. 12, 14, 17, 58, 61, 95 и 101 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

10. В чл. 151:

а) в ал. 2, т. 1, б. „б“ се отменя;

б) в ал. 2, т. 2:

аа) буква „ж“ се изменя така:

„ж) изпълнява правомощията на концедент за концесии добив на минерални води - изключителна държавна собственост;“

бб) буква „з“ се отменя;

аа) буква „о“ се отменя.

Становище/предложение

По отношение на разпоредбите на § 6, за изменение на Закона за водите, принципните и конкретни бележки и предложения с пряк ефект върху сектора бутилирани натурални минерални води и безалкохолни напитки, съдържащи натурални минерални води, са както следва:

i. По т.4, във връзка с изменения в чл. 47, ал.4 – думите „концесионна територия“ следва да се заменят с „обекта на концесията“. Редакцията ще внесе яснота в контекста на спецификата на обекта на концесия - водни обекти - находища на минерални води;

ii. Не подкрепяме предлагания подход, заложен с т.9, а именно отпадане на разпоредбите на глава шеста „Концесионен режим“ чл.93-чл.102е от Закона за водите. Обръщайки внимание на спецификите, съпътстващи както подготовката, така и провеждането на процедури по концесиониране на находища на минерална вода с цел бутилиране – като концесии за ползване, считаме, че за необходимо запазването на специални законови разпоредби, които да конкретизират общия ред и основните принципи, постановени със Закона за концесиите. Този подход контрастира напр. с измененията на разпоредбите на ал.6 на чл. 47, където се запазват специфични разпоредби, определящи критериите с най-голяма относителна тежест при провеждането на процедури за възлагане на концесия за добив на минерални води – различни от заложения в Закона за концесиите общ ред. Освен

това този подход поражда неясноти, несигурност и оставя открити въпроси за приложимостта на общите законови разпоредби на ЗК за сектора;

iii. По т. 10 за изменение на чл. 151, ал.2, т.2, на Закона за водите: не става ясно защо е необходимо да се отмени буква „з“ и „о“; В § 6., т. 10 за изменение на чл. 151 на Закона за водите не става ясно защо е необходимо да се отменят букви „з“ и „о“.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:11)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

По Глава шеста. Обжалване. Иск за обявяване на недействителността на концесионен договор. Иск за присъждане на обезщетения. Алтернативни санкции.

40. Чл. 157. (1) На обжалване по реда на тази глава подлежи всяко решение на концедента по процедурата за определяне на концесионер, както и решенията на комисията за отстраняване на кандидати от участие в състезателна процедура с договаряне и в състезателен диалог. Решението на комисията за отстраняване от участие в открита процедура се обжалва заедно с решението на концедента за определяне на концесионер или с решението за прекратяване на процедурата.

Чл. 161. (1) В 3-дневен срок от получаване на жалбата, съответно от отстраняване на нередовностите, председателят на КЗК образува производство, служебно конституира страните и определя член на КЗК, който наблюдава проучването и при необходимост дава указания.

Становище/предложение

В чл. 157, ал. 1 и чл. 161, ал. 1 да се обмисли още веднъж удачно ли е комисията да взема решение дали да допусне или да отстрани участник или да може да предложи на концедента да вземе решение в този смисъл.

По Глава седма Национален концесионен регистър

41. Чл. 187. ....

Становище/предложение

Предлагаме партията да не се открива за концесията, а за съответния концедент – това улеснява възможностите за справки и проследяване на цялостния процес – от стартиране на процедурата до нейното възлагане/прекратяване, както и последващо изменение.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:10)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

36. Чл. 102. (1) Отварянето на предложенията, разглеждането и оценяването на офертите и класирането на участниците се извършва в едно или повече закрити заседания на комисията.

(2) При разглеждането и оценяването на офертите комисията проверява съответствието на предложените разрешения и финансово-икономическия модел с критериите за възлагане.

(3) При разглеждането на офертите комисията може да проверява заявените от участниците обстоятелства и верността или автентичността на приложени документи, включително чрез запитване към компетентни органи или други лица.

(4) Комисията изисква от участниците в определен от нея срок, който не може да бъде по-кратък от три работни дни:

1. да дадат разяснения относно представените разработки и информация или приложените в офертата документи; или

2. да представят допълнителни доказателства за заявените в офертата обстоятелства; или

3. да отстранят технически нередовности или непълноти в предложението.

(5) Разясненията не може да променят предложенията, посочени в обвързващото предложение.

Становище/предложение

Чл. 102, ал. 2: виж коментар № 31 по-горе по отношение на чл. 89, ал. 2, т. 1.

По Глава четвърта. Изпълнение на концесията

37. Раздел I. Сключване на концесионния договор

Чл. 124. (2) С договора може да се определят обстоятелства от фактически или правен характер, свързани с обекта на концесията, строителството и/или услугите, при настъпването или изменението на които може да се наруши икономическият баланс на концесията.

...

(4) При нарушаване на икономическия баланс всяка от страните по концесионния договор може да поиска изменение на договора за възстановяване на икономическия баланс, ако изменението е предвидено с клауза за преразглеждане. Искането се отправя към другата страна с мотивирано предложение, което съдържа комплексен анализ на обстоятелствата, довели до нарушаване на икономическия баланс, и обосновава предложените изменения и съответствието им с клаузата за преразглеждане.

Становище/предложение

В чл. 124, ал. 2 да се заличат думите „може да“ и текстът да придобие следната редакция „С договора се определят обстоятелствата от фактически или правен характер, свързани с обекта на концесията, строителството и/или услугите.

В чл. 124, ал. 4 не са уредени хипотезите, в които е нарушен икономическият баланс, но:

- никоя от страните не поиска изменение;
- изменението не е предвидено с клауза за преразглеждане;

една от страните поиска изменение, но не се постигне съгласие между страните.

38. Чл. 125. (3) В деня на изпращането на обявлението определено от концедента длъжностно лице открива в НКР партида на концесията и публикува в нея решението за определяне на концесионер и концесионния договор. В публикувания в НКР концесионен договор се заличава защитената със закон информация, както и информацията, определена от концесионера като поверителна.

Становище/предложение

В чл. 125, ал. 3 предлагаме партидата да не се открива за концесията, а за съответния концедент - това улеснява възможностите за справки и проследяване на цялостния процес - от стартиране на процедурата до нейното възлагане/прекратяване, както и последващо изменение.

39. Чл. 131. (1) При изпълнение на концесионния договор концедентът осъществява мониторинг и контрол на изпълнението на задълженията на страните, както и одит на концесионера. За целта концесионерът изпраща на концедента отчет за изпълнението на концесионния договор в срок и със съдържание, определени с концесионния договор.

Становище/предложение

В чл. 131, ал. 1 не е уточнено какъв одит провежда концедентът, по какъв законов ред и процедури.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:09)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

31. Чл. 89....

(2) Предложението съдържа:

1. конкретни разрешения по критериите за възлагане;

...

3. финансово-икономически модел, включващ анализ на паричните потоци на концесията;

4. доказателства за осъществимостта на предложените разрешения по критериите за възлагане;

5. имената и професионалната квалификация на лицата, които ще отговорят за изпълнението на концесионния договор, когато това е определено като изискване при концесии с трансграничен интерес, освен концесиите за социални и други специфични услуги;

(3) Обвързващото предложение съдържа резюме на конкретните разрешения по критериите за възлагане.

Становище/предложение

В чл. 89, ал. 2, т. 1 думата „разрешения“ да се замени с думата „предложения“, защото по същество те подлежат на оценка и след това стават неразделна част от договора за възлагане на концесията.

Чл. 89, ал. 2, т. 4 частично дублира целта на мотивите, които се изискват в т. 3

Чл. 89, ал. 2, т. 5: да се заличат думите „при концесии с трансграничен интерес“ (липсата на трансграничен интерес не обуславя занижаване на критериите за гарантиране на националния такъв).

Текстът в чл. 89, ал. 3 да се заличи.

32. Чл. 91. (2) Когато с обявлението е допуснато използването на чужд език, заявленията и офертите се представят и в превод на български език.

(3) Документите, които се прилагат, се представят на езика на тяхното издаване, заедно с превод на български език.

Становище/предложение

В чл. 91, ал. 2 и 3 не е посочено какъв е преводът – това означава, че могат да се представят и документи, преведени от самите икономически оператори без каквито и да са заверки от оторизирани преводачи.

33. Раздел VIII. Действия на комисията при провеждане на открита процедура

Чл. 97. (1) След изтичане на срока за получаване на заявления и оферти комисията в закрито заседание отваря получените в срок заявления и извършва действия по допускане на участниците.

(2) Допускането на участниците до участие в процедурата се извършва след проверка от комисията относно:

1. наличието на основание за изключване за участника и за посочените в заявлението подизпълнители; и

2. изпълнението на условията за участие в процедурата от участника, а когато е приложимо – и от посочените в заявлението подизпълнители.

Становище/предложение

Чл. 97 – предлагаме заседанието на комисията да бъде публично.

Мотиви: прозрачност на концесионирането.

34. Чл. 100. (1) Комисията приключва действията по допускане на участниците с мотивирано решение, с което:

1. отстранява от участие в процедурата участник, за когото е налице основание за изключване, или който не отговаря на условията за участие в процедурата;

2. допуска разглеждане на офертите на участниците, които не са отстранени от участие.

(2) Комисията съставя протокол за отварянето на заявленията, както и за извършените действия по допускане на участниците.

(3) Решението на комисията за отстраняване на участник се съобщава в деня на отваряне на офертите и не подлежи на самостоятелно обжалване.

Становище/предложение

В чл. 100 да се обмисли още веднъж удачно ли е комисията да взема решение дали да допусне или да отстрани участник или да може да предложи на концедента да вземе решение в този смисъл.

35. Чл. 101. (1) В деня и часа на отваряне на офертите комисията провежда открито заседание, на което може да присъстват участниците или техни представители и други лица.

(2) В откритото заседание комисията съобщава решението, с което е приключила действията по допускане на участниците и отваря пликовете с офертите и обвързващите предложения от допуснатите за разглеждане оферти по реда на завеждането на офертите във входящия регистър.

(3) Отворените обвързващи предложения се прочитат от член на комисията и се подписват на всяка страница от член на комисията и от изявили желание участници или техни представители.

Становище/предложение

В чл. 101 предлагаме при отваряне на офертите да има възможност да присъстват представители на външни лица (напр. представители на медиите).

Мотиви: прозрачност на концесионирането.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:07)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

27. Раздел V. Комисия за провеждане на процедурата за определяне на концесионер

Чл. 83. (1) Със заповедта за назначаване на комисията концедентът определя и едно или повече длъжностни лица, които подпомагат комисията технически и осъществяват комуникацията с икономическите оператори, кандидатите или участниците, както и един или повече консултанти, които подпомагат комисията експертно и лице с осигурен достъп до НКР, което открива и поддържа партията на процедурата.

(2) За консултанти се определят длъжностни лица или външни експерти – физически или юридически лица, които имат квалификация и/или професионален опит, свързани с дейностите, включени в предмета на концесията, или професионален опит във възлагането на концесии. Консултантите подпомагат комисията срещу възнаграждение.

(3) За длъжностните лица и консултантите се прилагат изискванията по чл. 80, ал. 5 и 6.

Становище/предложение

По отношение на състава на комисията, в това число и привличане на външни консултанти, ред за вземане на решения, особено мнение и пр., биха могли да се използват действащите текстове на Закона за обществените поръчки (обн. ДВ. бр.28 от 6 Април 2004 г.)

Предложените разпоредби на чл. 83 на проекта на Закон за концесиите поставят редица въпроси – например – какво могат да правят консултантите, какъв характер имат техните виждания по отношение на членовете на комисията? Трябва ли комисията да се аргументира ако взема решения в противовес на експертната оценка на консултантите? Как се формира възнаграждението им?

Мотиви: прозрачност на концесионирането, поощряване на свободната конкуренция на пазара.

28. Раздел VI. Комуникация при провеждане на процедурата за определяне на концесионер

Чл. 85. (1) За обмен на информация и съобщения чрез електронни средства концедентът осигурява система от инструменти и устройства (електронна комуникационна система). Електронната комуникационна система трябва да е недискриминационна, общодостъпна и оперативно съвместима с широко използваните продукти на информационните и комуникационните технологии и да не ограничава достъпа на икономическите оператори до процедурата за определяне на концесионер.

Становище/предложение

В чл. 85, ал. 1 не е ясно какво се има предвид под „електронна комуникационна система“. С оглед яснота, точност и предотвратяване на противоречиво тълкуване в практиката, считаме за необходимо текстът да се прецизира и законодателят да конкретизира какво представлява „електронната комуникационна система“.

29. Раздел VII. Заявления и оферти

Становище/предложение

Принципни коментари по отношение на подаване на оферти и заявления:

По отношение на видовете документи: (чл. 89, ал. 1) Не виждаме ползата да съществуват два документа с частично идентично състояние: „предложение“ и „обвързващо предложение“. Предлагаме да има единен документ – „Техническо предложение“ или „Техническа оферта“.

По отношение на носителя, на който се представят документите: Не е удачно част от документите да се подават на електронен носител, друга част на хартиен. Ако се предвижда изцяло електронно кандидатстване, то този раздел има нужда от цялостна редакция. Ако не се предвижда електронно подаване на оферти, представянето на част от документите на електронен носител е безсмислено.

По отношение на формата: В проекта на закон е посочено (чл. 87, ал. 2), че Заявлението се представя **само** като електронен документ, подписан с електронен подпис, но не е предвидено да се подава по електронен път, т.е. предполага се че ще бъде част от хартиената оферта. Другият документ за който е предвидено да се представя на електронен и на хартиен носител, но не е предвидено да бъде подписано с електронен подпис.

30. Чл. 87. (1) Заявлението съдържа:

4. изявление, с което се декларира отсъствие на основание за изключване относно икономическия оператор и посочените подизпълнители;

5. изявление, с което се декларира съответствие с условията за участие на икономическия оператор и на посочените подизпълнители;

Становище/предложение

Чл. 87, ал. 1, т. 4-5 да се опишат като приложения към заявлението. Често лицата, които подписват тези декларации са повече от едно, освен това самото изявление може да се подпише от пълномощник. Ако се запази изискването заявлението да се представя само на електронен носител и да е подписано с електронен подпис, технически е на практика неизпълнимо.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:04)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

24. Чл. 60. (3) Основание за изключване е и всяко от следните обстоятелства, установено от концедента при провеждане на процедурата за определяне на концесионер и удостоверено с надлежни доказателства:

...

2. опит на икономическия оператор да упражни непозволено влияние върху процеса на вземане на решения от концедента, да получи поверителна информация, която може да му даде неоправдано предимство в процедурата за определяне на концесионер, или да предостави подвеждаща или изопачена информация, която може да окаже съществено влияние върху решенията по отношение на изключването, подбора или възлагането;

Становище/предложение

Формулировката в чл. 60, ал. 3, т. 2 допуска субективизъм – не е ясно как би могло надлежно да се докажат опитите на икономическия оператор да упражнява непозволено влияние върху процеса на вземане на решения от концедента. Би следвало, в случаи на представяне на документи с невярно съдържание или оказване на влияние върху представители на администрацията, извършваща подготвителните действия по възлагането на концесията, да се сезират съответните държавни органи за ангажиране на административна, респ. наказателна отговорност на икономическия оператор.

25. Чл. 64. При концесиите без трансграничен интерес концедентът може да не поставя изисквания към професионалните или техническите възможности на икономическите оператори, и/или към тяхното финансово и икономическо състояние.

Становище/предложение

Чл. 64. Категорично възразяваме за възможността да не се поставят изисквания към професионалните или техническите възможности на икономическите оператори и/или към тяхното финансово или икономическо състояние. Настояваме изискването да бъде идентично като при концесиите с трансграничен ефект (чл. 62, ал. 1 от Законопроекта).

26. Чл. 69. (1) Срокът на концесията и размерът на плащанията от концедента, когато такива се предвиждат, винаги са критерии за възлагане.

(2) Като критерии за възлагане може да се определят:

1. изисквания, свързани с предмета на концесията, като:

а) качество на строителството и/или на управлението и поддържането на обекта на концесията;

б) качество на предоставяните услуги;

в) най-ниска цена на строителството;

г) най-ниска цена на предоставяните услуги;

- д) технически предимства, в това число техническо оборудване и материално-техническа база;
  - е) функционални характеристики на строителството и/или на услугите;
  - ж) срок на завършване на строителството;
  - з) срок на предоставяне на услугите при минимално определено от концедента ниво на качеството;
2. мерки над нормативно определените за опазване на околната среда, когато такива са необходими;
  3. социални критерии;
  4. енергийна ефективност;
  5. критерии, свързани с иновациите;
  6. размер на концесионното възнаграждение, ако такова е предвидено;
  7. други в зависимост от особеностите на концесията.

Становище/предложение

В чл. 69, ал. 1 предлагаме след израза „срокът на концесията“ да се добави запетая (,) и изразът „размерът на концесионното възнаграждение, ако такова е предвидено“.

В чл. 69, ал. 2 предлагаме след израза „критерии за възлагане“ да се добави изразът „или условия за изпълнение на концесията“, в съответствие с разпоредбата на (64) от Преамбюла на Директива 2014/23/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия.

Също така, предлагаме да отпаднат следните букви от разпоредбата на чл. 69, ал. 2:

- От точка 1. да отпаднат букви „в) най-ниска цена на строителството;“ и „г) най-ниска цена на предоставяните услуги;“, с цел да се гарантира най-доброто съотношение „качество-цена“ при възлагането на концесии.
- Да отпадне точка „3. социални критерии;“ или законодателят да дефинира подробно какво точно има предвид.
- Предвид горепосоченото ни предложение този критерий да се въведе като задължителен в ал. 1, съответно да отпадне точка „б. размер на концесионното възнаграждение, ако такова е предвидено;“

Да отпадне точка „7. други в зависимост от особеностите на концесията.“, с цел да се предотврати определянето на излишни критерии от страна на концедента и да се гарантира равен достъп на стопанските субекти до концесиите.

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

По Глава трета. Възлагане на концесията

19. Раздел I Общи положения. Видове процедури

Чл. 52. (3) При концесиите за социални и други специфични услуги концедентът свободно установява процедура за определяне концесионер, независимо дали концесията е със или без трансграничен интерес. Във всички случаи концедентът спазва принципите по чл. 4, ал. 1 и публикува, съответно обнародва предвидените за тези процедури обявления.

Становище/предложение

В чл. 52 предлагаме алинея 3 да отпадне и процедурите да се провеждат по общия ред.

Мотиви: прозрачност на концесионирането, поощряване на свободната конкуренция на пазара.

20. Раздел II. Подготвителни действия

Чл. 56. (1) Предложението на икономическия оператор за възлагане на концесия съдържа описание на предмета и на обекта на концесията, обосновка и финансово-икономически анализ.

Становище/предложение

Чл. 56, ал. 1 да се отнася не само за случаите, когато предложението за възлагане на концесията изхожда от икономически оператор, но и в случаите, когато се инициира служебно от съответния концедент.

21. Чл. 57. (2) Според предмета и сложността на концесията при подготвителните действия може да се изготвят правен, технически, финансово-икономически и други анализи.

Чл. 58. (1) В резултат от подготвителните действия се съставят обосновка относно законосъобразността и целесъобразността на концесията и проекти на обявление за откриване на процедурата и на документация за концесията.

Становище/предложение

Чл. 57, ал. 2 и чл. 58, ал. 1: основните параметри, съдържащи се в предвидените анализи и/или обосновка да са публични и да се публикуват в НКР по партидата на съответната концесия.

22. Раздел III. Условия за възлагане на концесията

Чл. 60. (2) Основанията за изключване са:

1. влязла в сила присъда или друг влязъл в сила съдебен акт, с който икономическият оператор или член на неговия административен, управителен или

надзорен орган, или лице, което има правомощия да представлява, да взема решения или да упражнява контрол в рамките на тези органи, е осъден за което и да е от следните престъпления:....

Становище/предложение

В чл. 60, ал. 2, т. 1 да се заличи думата „административен“ или да се конкретизира за кого точно се прилага основанието за изключване.

Мотиви: Доколкото е безспорно кои са членовете на управителните и надзорните органи в юридическите лица, то това не е така за „административните“ органи. Наличието на подобни текстове ще пречатства практическото прилагане на закона.

23. Чл. 60. (2) Основанията за изключване са:

2. влязъл в сила съдебен или административен акт, с който е установено, че икономическият оператор не е изпълнил задължения, свързани с плащането на данъци или на социалноосигурителни вноски в държавата, в която е установен, или в Република България;

Становище/предложение

В чл. 60, ал. 2, т. 2 да се заличи изричното посочване на Република България, тъй като не е направено при изброяване на останалите основания за изключване.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 15:01)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

По Глава втора. Стратегическо развитие и планиране на концесиите.

Мониторинг, управление, контрол

14. Чл. 38. (2) Координационният съвет се състои от председател – заместник министър-председател, и членове: заместник министри, изпълнителния директор на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол, председателя на Сметната палата, директора на АДФИ, директора на специализираната дирекция от АМС и изпълнителния директор на Националното сдружение на общините.

Становище/предложение

В чл. 38, ал. 2 – предлагаме представители на неправителствения сектор, например Американска търговска камара и други, да имат достъп като наблюдатели до работата и заседанията на Координационния съвет.

Мотиви: прозрачност на концесионирането, обратна връзка с бизнеса.

15. Чл. 39. (2) Министърът на финансите изпълнява държавната политика относно ефективното и ефикасното разходване на публични средства при реализирането на концесиите, като:

1. дава писмени указания за изпълнението на концесионните договори;
2. прави предложения до Координационния съвет за приемане на насоки относно финансовите елементи на концесиите;
3. одобрява ежегодно план-сметка за финансиране на разходите по държавните концесии;
4. извършва предварителна оценка относно бюджетната поносимост на проектите за държавни концесии с плащания от концедентите преди включването им в Плана за действие за държавните концесии, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 35;
5. изразява становище относно финансово-икономическите елементи на проектите за държавни и общински концесии с плащания от концедентите преди откриването на съответната процедура за определяне на концесионер.

Становище/предложение

В основния текст на чл. 39, ал. 2 да се уточни кои са адресатите на указанията на министъра на финансите, както и каква е тяхната правна сила – задължителни ли са.

16. Чл. 41. Специализираната дирекция от АМС:

8. дава методически указания – общи и по запитвания от концеденти, и публично предоставя информация и насоки по прилагането на този закон, за което не се събират такси;

Становище/предложение

В чл. 41, т. 8 не е уточнено с какъв характер са методическите указания (задължителни ли са за изпълнение или служат като насока?)

17. Чл. 42. (1) Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол осъществява независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори.

(2) Министерския съвет с решение може да възложи на АПСК контрол за определени държавни концесии. Контрол за определени общински концесии може да се възложи с решение на съответния общински съвет. С решението се определя обхвата на контрола.

(3) За резултатите от извършения контрол за всеки концесионен договор изпълнителният директор на АПСК изготвя доклад, който се връчва на концедента и на министъра на финансите. В 30-дневен срок от връчването концедентът внася доклада за заседание на Министерския съвет, съответно – на общинския съвет.

(4) Изпълнителният директор на АПСК ежегодно изготвя обобщена информация за концесионните договори, за които на АПСК е възложен контрол. Информацията се представя на Координационния съвет с предложение за приемане на насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните

договори.

(5) При осъществяване на независимия външен контрол АПСК се подпомага от Министерството на финансите.

Становище/предложение

Чл. 42 – защо на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол се възлагат контролни функции? Това не е независим външен контрол.

18. Чл. 45. (2) Планът за действие за държавните концесии, съответно Планът за действие за общинските концесии се изготвя за всеки програмен период и съдържа:

1. проектите, които ще се възлагат чрез концесии;

2. сроковете за изпълнение на проектите;

3. прогнозираните публични средства за реализация на проектите по размер и източници на финансиране, включително от Европейските структурни и инвестиционни фондове;

4. прогнозираните концесионни възнаграждения.

Становище/предложение

Чл. 45, ал. 2 – в основния текст се използва понятието „програмен период“, без да има дефиниция каква е неговата продължителност.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 14:59)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

11. Чл. 32. (1) Приходите на концесионера от експлоатацията на строителството и на услугите се формират от плащания от потребителите, от потребителите и концедента или само от концедента.

(2) Плащане от концедента може да се предвиди в следните случаи:

1. когато за предоставяните от концесионера услуги не се дължат преки плащания от потребители или от други лица, или ако се дължат такива плащания не е предвидено концесионерът да ги получава;

2. когато се цели постигане на социално приемлива цена на услугите, предоставяни от концесионера;

3. при държавно регулирани цени на услугите, които се предоставят от концесионера.

Становище/предложение:

С оглед яснота, точност и предотвратяване на противоречиво тълкуване в практиката, препоръчваме законодателят да дефинира изрично в Допълнителните разпоредби понятието „социално приемлива цена“ или поне да се въведат конкретни законови параметри за определянето на такава цена.

12. Чл. 33. (2) Дължимостта на концесионно възнаграждение се определя от концедента във всеки конкретен случай в зависимост от:

1. справедливото разпределение на икономическата и финансовата изгода от концесията между концедента и концесионера;

2. постигането на социално приемлива цена на услугите, предоставяни с обекта на концесията.

Становище/предложение

В чл. 33, ал. 2 - предлагаме думите „определя от концедента във всеки конкретен случай“ да бъдат заменени с думите „предвижда в документацията за концесията и договорът за възлагане на концесия“.

Също така, с оглед яснота, точност и предотвратяване на противоречиво тълкуване в практиката, препоръчваме законодателят да дефинира изрично в Допълнителните разпоредби понятията:

- „икономическа и финансова изгода“; и
- „социално приемлива цена“ или поне да се въведат конкретни законови параметри за определянето на такава цена.

13. Чл. 34. (1) Всяка концесия се предоставя за определен срок. Максималният срок на концесията се определя от концедента с обявлението за откриване на процедурата.

(2) При определяне на максималния срок на концесията се отчита времето, необходимо за възвръщане на направените инвестиции и на разходите по експлоатация на строежа или услугите при прогнозиран икономически баланс, както и цената на услугите, които ще се предоставят. При определяне на максималния срок се отчита и всяка възможна опция и клауза за преразглеждане, ако допускат удължаване на срока. Максималният срок следва да е определен по начин, който да не води до ограничаване на конкуренцията.

(3) Срокът на концесията е винаги отделен критерий за възлагане, като конкретната му продължителност се определя в процедурата за определяне на концесионер и не може да надвишава максималния срок, определен с обявлението за откриване на процедурата.

(4) Максималният срок на концесия за ползване не може да бъде по-дълъг от 25 години, освен ако със закон не е предвиден друг срок.

Становище/предложение

В чл. 34, ал.4 – относно концесиите за ползване да се запази сегашния срока до 35 г., регламентиран в сега действащия Закон за концесиите, или да се предвиди възможност за удължаване на предвидения срок, съобразно спецификата на конкретната концесия. Целта на това предложение е да се запази и стимулира свободната пазарна конкуренция между стопанските субекти.

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 14:58)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

6. Раздел V. Субекти

Чл. 21. (2) Изискване за учредяване на проектно дружество може да бъде поставено от концедента като условие, когато участникът, определен за концесионер, е група от икономически оператори. В този случай икономическите оператори, участвали в процедурата за определяне на концесионер като група, записват целия капитал в съотношението, посочено в офертата.

Становище/предложение:

В чл. 21, ал. 2 – думата „записват“ да се замени с думата „придобиват“.

Мотиви: приложимост към всички капиталови дружества

7. Чл. 22. (5) Частният съдружник отговаря солидарно с публично-частното дружество за изпълнението на договора.

Становище/предложение:

В чл. 22, ал. 5 – следва да се уреди отговорността и на публичния съдружник, не само на частния.

8. Раздел VI. Изключения

Становище/предложение:

Удачно е, да се запази текста на чл. 12, ал. 1 на сега действащия Закон за концесиите, който съдържа законова делегация към разпоредбите на концесиите в различните секторни закони.

Разпоредбата на чл. 25 от Проектозакона предвижда, че Законът за концесиите няма да се прилага по отношение на договори за търсене и проучвания и концесии за

добив по Закона за подземните богатства. Последният закон обаче не съдържа клаузи за изменение на такива договори, а досега препращаше към уредбата на сега действащия Закон за концесиите. Това означава, че в Закона за подземните богатства ще остане празнина и това може да породи несигурност както за съществуващи, така и за нови договори за търсене и проучване и концесии за добив за подземни богатства. Затова считаме, че трябва да се предвиди адекватно изменение на Закона за подземните богатства в тази връзка.

Мотиви: прецизност и пълнота на уредбата; предотвратяване на несигурност в стопанския оборот.

9. Раздел VII. Финансово-икономически елементи

Чл. 29. (1) Прогнозната стойност на концесията се изчислява въз основа на обективен метод, посочен в документацията за концесията.

(2) Методът за изчисляване на прогнозната стойност на концесията не може има за цел определяне на концесията като концесия без трансграничен интерес, за да бъдат заобиколени правилата на този закон.

(3) Когато при провеждане на процедурата за определяне на концесионер първоначално определената прогнозна стойност се увеличи с повече от 20 на сто, за стойност на концесията се счита прогнозната стойност към датата на определяне на концесионера. Когато тази стойност на концесията се окаже равна или по-висока от европейския праг, процедурата за определяне на концесионер се прекратява, ако е проведена по правилата за концесия без трансграничен интерес.

Становище/предложение:

В чл. 29 да се предвиди приемането на подзаконов акт, съдържащ методология или други указания, със задължителен характер, които да дефинират обективните методи за изчисляване на прогнозната стойност. Удачно е те да бъдат базирани на финансово-икономически анализ, така както е предвидено задължение за подготовка на такъв, когато предложението за възлагане на концесия е на икономически оператор (чл. 56, ал. 1).

Също така, законодателят би могъл да въведе изрично в Допълнителните разпоредби поне обща дефиниция на понятието „обективен метод“.

10. Чл. 30. (1) При концесиите за строителство и при концесиите за услуги се поддържа икономически баланс на концесията, който представлява равновесието между ползите за концесионера и концедента и разпределението на рисковете между тях.

(2) Определеният с договора икономически баланс на концесията се поддържа през целия срок на концесионния договор.

Становище/предложение:

В чл. 30, ал.1 – защо концесиите за ползване са изключени от приложното поле на тази разпоредба? Как се проследява наличието на икономически баланс за целия период на договора? На какъв период се проследява и от кого (чл. 30, ал. 2)?

Автор: American Chamber of Commerce in Bulgaria (10.05.2016 14:56)

Становище на Американска търговска камара в България относно Проекта на Закона за концесиите

Становище относно Проекта на Закон за концесиите (наричан по-долу за краткост " **Законопроекта**"), публикуван за обществено обсъждане на 19.04.2016 г.

По Глава първа. Основни положения

1. Раздел I. Предмет и цел

Чл. 1. С този закон се уреждат условията и редът за възлагане, изпълнение и прекратяване на концесии.

Становище/предложение:

В Чл. 1: следва да се включи дефиниция на понятието „концесия“.

Дефинициите на всички останали понятия (напр. икономически оператор, кандидат, участник и пр.) е редно да са в Допълнителните разпоредби.

Аргумент: Чл. 37 на Указа по прилагане на закона за нормативните актове.

2. Раздел II. Принципи

Чл. 4. (2) Принципът на прозрачност може да бъде ограничен в случаите, определени със закон, както и при изискване на икономически оператор за поверителност на предоставената от него информация.

Становище/предложение:

В чл. 4, ал. 2 следва да се прецизират хипотезите, в които „при изискване“ на икономическия оператор може да се ограничава принципът на прозрачност при предоставяне на информация, съдържаща техническа или търговска тайна

3. Раздел III. Видове концесии

Чл. 6. (3) Според органа, който ги възлага, концесиите са държавни, общински или съвместни концесии.

Становище/предложение:

В чл. 6, ал. 3 - считаме, че е удачно да се запази подходът на сега действащия Закон за концесиите, т.е. видът на отделните видове концесии (държавна общинска,

смесена) да се определя спрямо собствеността на обекта на концесията, а не според концедента.

4. Чл. 7. (1) Концесията е за строителство, когато публичен орган възложи на икономически оператор извършване на строителство, срещу което предоставя на икономическия оператор правото да експлоатира строежа при поемане на оперативния риск.

Становище/предложение:

Чл. 7, ал. 1 – да се допълни, че правото на експлоатация е за периода на концесията.

Считаме, че не е удачно да се дава различна дефиниция на понятието „строеж“, а следва да се ползва тази в Закона за устройство на територията, тъй като формално същата не противоречи на тази, съдържаща се в Директивата.

5. Чл. 13. (1) Независимо от предмета ѝ, всяка концесия може да бъде определена от концедента като запазена концесия.

(2) Запазена е концесията, която се изпълнява по програми за създаване на защитени работни места на хора с увреждания или в неравностойно положение.

(3) Концесионер на запазена концесия може да бъде само икономически оператор, 30 на сто от работниците и служителите на когото са хора с увреждания или в неравностойно положение.

Становище/предложение:

В чл. 13, относно „запазени концесии“ следва да се предвидят механизми срещу злоупотреба с това право на концедента.

Автор: ВАСО (10.05.2016 14:46)

БАУКО - становища на наши членове

Българска асоциация на управленските консултантски организации (БАУКО) изпраща без редакция становища на свои членове. БАУКО разполага с експерти, които могат да помогнат в усъвършенстването на тази сложна и много важна за икономическия просперитет на страната област. На разположение сме за допълнително обсъждане.

***

Приемането на нов закон би трябвало да реши пропуски в законодателството или да подобри/обогати инструментите за провеждане на успешна икономическа политика. Това не личи от проектозакона за концесиите, разработен във връзка с хармонизирането с директива 2014/23 и конкретно:

1. Обединяването на двата закона за концесиите и за публично-частното партньорство, респ. отмяната да действащия закон за ПЧП, внася повече неясноти по отношение

- прилагането на формата на публично-частно дружество

- определянето на срока на концесията;

2. Недефинираното съдържание на понятия като икономическа изгода и икономически баланс допуска свободното им тълкуване, а то от своя страна дава възможност за опорочаване на процедури за избор на концесионер/партньор, респ. корупция;

3. При публично-частното партньорство има много повече възможности за решаване на проблеми от обществено интерес, особено при усвояване на средствата от фондовете на ЕС (Регламент 1303/2013)1 плана „Юнкер“, Хоризонт 2020, докато при концесиите възможностите са само строителство, услуги и ползване. Поради това считам, че двата закона - за концесиите и ПЧП, трябва да се запазят като самостоятелни, като се отстранят недостатъците. В международната практика има добри и „лоши“ практики в тази област и те трябва да бъдат взети предвид, за да разчитаме на повече инвеститори.

***

Искаме да обърнем специално внимание, че в нашата страна има реализиран проект с бенефициент Министерски съвет "Повишаване ефективността на работата на Централното Координационно звено за усвояване на структурни фондове".

Като резултат се получи анализ на състоянието за прилагане на ПЧП и се обсъди (изготви се правен анализ, финансов, социално-икономически и други инструменти се приложиха) за прилики и разлики на ПЧП и концесии.

Беше направен:

- Пилотен анализ на риска и план за намаляване на риска
- Указания към Управляващия орган (УО) за разработване на процедури за управление на отделните Оперативните Програми
- Указания към УО за процедури по въвеждане и актуализиране на информация в ИСУН
- Финансов модел и наръчник за оценка на ПЧП предложения
- Софтуерно решение за финансовия модел
- Обучителна програма и материали и доклад за обученията
- Пилотен ПЧП доклад

Беше доказано, че е необходимо приемането на ПЧП и имаше разгледани правни, финансови и социално-икономически отношения между всички участници както в режим концесия, така и при прилагане на режим ПЧП. Освен това се направи анализ за риска, чувствителността и социалната поносимост.

***

Колкото до това дали да има два закона или един, моето мнение е, че трябва да има два закона - един за ПЧП и един за концесиите, като водещият трябва да бъде този за ПЧП. Все пак при концесионирането едната страна поема изцяло рисковете за своя сметка и според мен трябва да има свободата да взема решения и да работи, но в "рамките на закона". Задължение на концедента е да следи за изпълнението на договора.

А ПЧП действително е с по-богати възможности и по отношение на взаимодействие, и по отношение на финансиране на различни дейности и обекти, които са в полза на обществото, но и на страните в ПЧП.

Освен това не виждам Оценка на законодателството. Никой не споменава нищо за това задължение на вносителя. От там могат да се видят много добре ефектите от прилагането на този (тези) законопроект (и).

***

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:16)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 8 последна

В случай, че не бъде обсъден и възприет вариант, в който концесионните възнаграждения постъпват в Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“, логиката на разходоориентираност на таксите императивно ще наложи всички приходи от пристанищни такси на предприятието да се разходват изключително и изцяло, но и **само и единствено за** „обезпечаване на достъп до пристанищата по чл. 93, т. 1 - 4“ от закона, чрез поддържане на съществуващите и изграждане на нови подходни канали, пристанищни акватории, зони за подхождане и зони за маневриране, респ. осъществяване на навигационното осигуряване на корабоплаването в териториалното море, вътрешните морски води, каналите и акваторията на пристанищата.

По този начин след приемане на съобразена с мотивите на решението на ВАС Тарифа от Министерски съвет **би се блокирало** на практика изпълнението на предмета на дейност на предприятието, в онази значима част от дейностите му, които не би следвало да се финансират от приходи от пристанищни такси (като оставим настрана въпросите които бюджетния трансфер повдига с оглед на допустимостта на подобна форма на държавна помощ), а именно:

- изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение, когато това не е възложено на концесионер или на еднолично търговско дружество с държавно участие в капитала;
- поддържане на съществуващите и изграждане на нови морски и речни депа за изхвърляне на драгажна маса;
- поддържане на съществуващите и изграждане на нови вълноломи;
- изграждане и поддържане на съоръженията, обслужващи системата за контрол на движението на корабите и за информация и българската речна информационна

система, предоставянето на услуги чрез Световната морска система за бедствия и безопасност, на далекосъобщителни услуги кораб-бряг и бряг-кораб, на услуги по управление на трафика и информационно обслужване на корабоплаването и предоставяне на речни информационни услуги на корабния трафик, както и на хидрометеорологична информация;

- изграждането, реконструкцията, рехабилитацията и поддържането на общата техническа инфраструктура на пристанището, която съгласно чл. 117а от ЗМПВВППРБ не може да бъде предмет на договори за съпътстваща дейност или на концесия, но която се ползва и за в бъдеще ще се ползва от всички пристанищни оператори и други правоимащи лица при еднакви условия, като никой не може да възпрепятства свободния достъп до нея;

- издръжката на предприятието.

Единствено по този начин ще могат коректно и точно да бъдат съобразени

последниците от влизането в сила на Решение № 424 от 14 януари 2016 г. по административно дело № 12915 от 2015 г. на Върховния административен съд на Република България, което оставя в сила Решение № 8928 от 22.07.2015 г., постановено по адм. дело № 13212/2014 г. по описа на Върховния административен съд.

С уважение

Валентин Каравълчев

Управител на „Валмар ойл“ ЕООД

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:15)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 7

Именно ефективността изисква тежестта на финансирането да пада върху директните получатели на ползите, като замяната на държавните такси с т. нар. „цени за достъп“ осигурява възможност за установяване на действителните разходи по доставяне на публичните услуги и може да гарантира ефективното разходване на публичните ресурси, което на свой ред дава възможност за акумулиране на достатъчни приходи за финансиране на публичните дейности. За реализирането на икономическата стойност на въведените такси, основната предпоставка трябваше да бъде те да се използват за финансиране на конкретната дейност и да отиват в приход на институцията, оказваща услугата, а не да постъпват в бюджета и след това да се разпределят между различните агенции. Законът постави ДППИ в позицията на търговец – публично предприятие, реализиращ приходи посредством цените, изисквани за неговата „продукция“ и въпреки, че не може да бъде обявяван в несъстоятелност, се оказа в ситуацията да спечели или изгуби в зависимост от това колко ефективно използва ресурсите, за да отговори на нуждите на потребителите.

След 2006 г. обаче, пристанищните такси, противно на европейската и световна практика и на логиката и философията на описания и формално „възприет“ вече в законодателството ни модел са основен и едва ли не - единствен приход на държавното предприятие (доколкото бюджетните капиталови трансфери само частично компенсират разходите, които предприятието извършва за обслужване на значим и държавно гарантиран инфраструктурен заем), а според цитираното съдебно решение:

- „услугата, във връзка с която се събират такси е изрично посочена в закона и тя съответства като определен вид задължения от страна на предприятието за всяка такса”;

- „дейността или услугата не представляват насрещна престация, а елемент от фактическия състав на таксата. В своята практика Конституционният съд следва разбирането, че разграничителният белег между данък и такса е елементът услуга, че основание за плащане на таксата е ползването на услуга или предизвикване на действие на държавен орган в полза на платеща на таксата и че поначало таксата се заплаща срещу извършена услуга и **размерът се определя с оглед на разходите по извършване на услугата**. Според текста на същото решение на КС: **"За всяка отделна услуга и дейност следва да се определя заплащането на една такса**. Само когато отделните дейности по предоставянето на една услуга са ясно разграничени една от друга и обособени, е допустимо определянето на няколко отделни такси за всяка една от обособените части.”;

- размерът на таксите следва да бъде определен на базата на „подробни разчети, анализ и отчети на себестойността на всяка от предлаганите услуги, след обоснован анализ на разходите по пера и услуги, опис по периоди и обекти на приходите от събираните от предприятието такси; анализ на разликите между приходите и разходите при спазване на принципа за пропорционалност чрез изготвените годишни програми, както и при отчитане на размера на държавната субсидия;

- необходима е „обосновка на реално необходимите разходи за осигуряване на всяка от услугите с оглед изготвените **програми, проектиране, изграждане, развитие, безопасност, поддръжка** и прочие на пристанищата за обществен транспорт с национално значение.”

Продължава в част 8

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:14)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 6

7. С Решение № 424 от 14.01.2016 г. (обн. ДВ, бр. 9 от 2016 г., в сила от 02.02.2016 г.) петчленен състав на Върховния административен съд остави в сила Решение № 8928 от 22.07.2015 г., постановено по адм. дело № 13212/2014 г. Това съдебно решение от една страна прогласи нищожността на определени разпоредби от Тарифата за пристанищните такси, събирани от [Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура"](#) от корабите, посещаващи пристанищата за обществен транспорт с регионално значение, а от друга - отмени като незаконосъобразни текстове, касаещи

таксите, събирани от държавното предприятие от корабите, посещаващи пристанищата за обществен транспорт с национално значение. Обнародваният в ДВ, бр. 26 от 2016 г. Закон за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) прецизира законовата делегация и даде възможност Министерският съвет да уреди с подзаконов нормативен акт както размерът, така и редът и случаите, при които се събират пристанищните такси от корабите, посещаващи пристанищата за обществен транспорт с регионално значение. Предстои приемането на Постановление, с което Министерският съвет на Република България следва да утвърди нова Тарифа, като определи размер на таксите, съобразявайки се с решаващите мотиви на постановеното съдебно решение.

С настоящето становище правим своевременно предложение за изменение на обсъждания проект на Закон за концесиите, което да предвиди паричните постъпления от предоставянето и осъществяването на концесии за извършването на пристанищни услуги с обект – един или повече терминали от пристанища за обществен транспорт с национално значение да постъпват в Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ за изпълнение на определения в специалния закон ограничителен предмет на дейност на предприятието. Смятаме, че без възприемането на подобно предложение за изменение на проекта на Закон за концесиите, респ. ЗМПВВПРБ на практика ще бъде невъзможно Министерският съвет да предложи и утвърди съобразен изцяло с мотивите на съдебното решение законосъобразен и отговарящ на целта на закона проект на Тарифа. Подобна разпоредба освен, че исторически е съществувала в законодателството ни (чл. 25, ал. 2 от отменения Закон за концесиите от 1995 г.), е изцяло в съответствие с възприетия през 2004 г. land lord модел на българската пристанищна система. При провеждането на пристанищната реформа управлението на пристанищата за обществен транспорт с национално значение бе отнето от Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация“ – второстепенен разпоредител с бюджетни кредити и бе възложено на търговец публично-предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, като на мястото на държавните такси, постъпващи в държавния бюджет законодателят регламентира събирането на „цени за достъп“, след 2005 г. - т. нар. „пристанищни такси“, които да се инвестират изцяло в националната пристанищна инфраструктура, повишавайки конкурентоспособността на българската пристанищна система. Изцяло възприемаме мотивите на вносителя, че концесията не следва да се възприема като източник на приходи за държавния или общинския бюджет, а като инструмент за изграждане с частни инвестиции на инфраструктура и предоставяне чрез нея на услуги при най-добро съотношение качество-цена. Промените в модела на управление на пристанищата в страната, извършени през 2004 г., чиято идея беше пряко да се обвърже потреблението на публичните блага със заплащането на изискуемата цена се наложиха в резултат на осъзнатата необходимост от съкращаването на прекомерните публични разходи и желанието за повишаване на ефективността и качеството на публичните дейности. Тези промени влязоха в сила едновременно със законовата регламентация на пристанищата за обществен транспорт с регионално значение, с което се създаде силно конкурентен и свободен пазар на пристанищни услуги, който е единствено в състояние да намалява разходите, да увеличава производителността и да подобрява качеството на

услугата.

Продължава в част 7

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:13)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 5

5. Смятаме, че следва да има конкретни текстове за срочното концесиониране на терминалите за обществен транспорт с национално значение, оперирани от държавни пристанищни оператори, за да се гарантира невъзможността Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура”, изкривявайки пазара, да насочва в инфраструктурата, оперирана от държавни оператори, както и от него самото в качеството му на пристанищен оператор (в случаите на предсрочно прекратен договор с пристанищен оператор) средства от пристанищни такси, събирани от корабите, посещаващи пристанищата за обществен транспорт с регионално значение.

6. При подготовката на предложения проект на Закон за концесиите по наше мнение трябва да се изследва и възможността за изграждане с механизмите на концесията (или с други адекватни механизми, разписани в специалния ЗМПВВПРБ) на инфраструктурния железопътен достъп до т. нар. „обслужващи съоръжения”, регламентирани в последното изменение на Закона за железопътния транспорт, с което смятаме, че ще се транспонират в пълнота, изцяло и коректно разпоредбите на Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство.

продължава в част 6

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:12)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 4

3. Във връзка с предложенията ни по т. 1 и т. 2 при изработването на новия Закон за концесиите трябва да се съобрази фактът, че са налице заварени от изменението на ЗМПВВПРБ през 2004 г. хипотези, в които зоната за съхраняване на товари в пристанищните терминали на пристанищата за обществен транспорт с национално значение са частна собственост, а възможен обект на концесия в специалния закон продължават да бъдат само цяло пристанище или отделен терминал от него, но не и част от терминал (кейова стена или пирс), което ще съставлява сериозна пречка както при планирането на концесиите (Глава втора от законопроекта), така и при определянето на прогнозната стойност на предстоящите концесионни процедури.

4. Проблем при планирането на предстоящите концесионни процедури ще възникне и от липсата на уреден на законово ниво и работещ механизъм за сериозен ангажимент от страна на инвеститорите (независимо дали са частни, Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ или концесионери) за реализация на изработени и влезли в сила генерални планове за развитие на пристанищата за обществен транспорт.

Продължава в част 5

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:12)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 3

Смятаме, че този принцип трябва да бъде последователно развит и да намери своята детайлна регламентация в предложения за обсъждане проект на Закон за концесиите, който да уреди и конкретизира този специфичен обект на концесия, като се прецени дали обектът следва да бъде пристанищен терминал или част от него (пирс, пристан, монобуй, кейова стена и т.н.). В резултат на подобно законодателно усилие трябва да се намерят оптималните и най-изгодни условия за използването и експлоатацията на визираните обекти, каквито в най-пълен обем осигурява една публична и прозрачна състезателна процедура при условията на свободна и лоялна конкуренция с равнопоставеност на всички участници и недопускане на дискриминация. Както Конституционният съд определя „въпрос на решение на законодателния орган е дали концесията ще бъде предоставена по общия ред, уреден от закона, или по един специален, дори преференциален ред, но във всички случаи това следва да стане на основание и по процедура, изрично предвидени в закон, при съобразяване и на принципа за пропорционалността, т.е. ако се урежда изключение от общото правило, то задължително трябва да се държи сметка и до каква степен е допустимо ограничаването на основни права на гражданите предимно в стопанската сфера за сметка на публичния интерес.“

В този контекст Конституционният съд намира също, че „съществуващата законодателна уредба, релевантна към обсъжданата материя, се нуждае от прецизиране. Нещо повече, дори и в ситуация, в която собственик на терен на крайбрежието реши да заяви инициатива за изграждане на ново пристанище, чиято територия изцяло или частично би се покрила от съществуващия имот на сушата (арг. чл. 112г, ал. 2, т. 2 ЗМПВВППРБ), при участието си в задължителната конкурентна процедура за предоставяне на концесия той ще е достатъчно мотивиран да предложи на държавата най-изгодната от икономическо гледище оферта.“ Смятаме, че Законът за концесиите и специалния ЗМПВВППРБ трябва да даде категоричен отговор на обхвата и приложимостта на концесионна процедура и по отношение на изграждането на подходни канали към пристанищните акватории.

Продължава в част 4

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:11)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 2

2. На второ място трябва да се има предвид, че със свое Решение № 3 от 2014 г. по к.д. № 10/2013 г. (обн. ДВ, бр. 24 от 2014 г.) Конституционният съд на Република България обяви за противоконституционна разпоредбата на чл. 112к, ал. 1 от ЗМПВВППРБ в частта, с която законът е регламентирал възможността в полза на определен кръг лица – тези по чл. 112г, ал. 1, съответно по чл. 112д, ал. 4, без търг или конкурс да бъде учредено право на строеж за изграждане на ново пристанище за обществен транспорт с регионално значение, на пристанище по чл. 107 – 109 или на специализиран пристанищен обект по чл. 111а, ал. 1 или чл. 111б, ал. 1 от закона. Съгласно чл. 22, ал. 4 от Закона за конституционния съд възникналите правни последици от обявените за противоконституционни актове се уреждат от органа, който ги е постановил. До настоящия момент нямаме информация Народното събрание на Република България да е подготвило проект на съответен законопроект и затова смятаме, че предложения за обсъждане проект на Закон за концесиите може своевременно да даде уредба на съответните отношения. Това е така, защото оценката за конституционност на оспорената от президента през 2013 г. законова норма наложи Конституционният съд изрично да се произнесе по два основни, съществени за решаването на спора и взаимосвързани въпроса, а именно: може ли да се направи извод за задължителност на концесионния режим, прогласен с конституционната норма на чл. 18, ал. 5, в хипотезата на изграждане на ново пристанище по чл. 112к, ал. 1 ЗМПВВППРБ, респ. при положителен отговор – конституционно търпимо ли е законодателното разрешение, представляващо изключение от горното правило – възможността без търг или конкурс да се учреди вещно право на строеж по отношение на очертаните със закона кръг субекти. Конституционният съд сметна, че „при учредено право на строеж едно пристанище, какъвто и да е неговият вид, не би могло да бъде експлоатирано по предназначението си, без да се използва водната площ на пристанищната акватория. В противен случай са немислими подхождането, маневрирането и приставането на корабите, т.е. няма възможна хипотеза, при която водната площ, стояща между терена на сушата и изградените и монтирани върху морското дъно съоръжения, да бъде игнорирана по начин, осигуряващ възможността пристанището да функционира съобразно същностното си предназначение. Очевидно е, че без наличието на водната площ или акваторията на пристанището целият комплекс, включващ и всички изградени съоръжения и инфраструктура, разположени на сушата и във водата (вкл. върху морското и речното дъно на р. Дунав), би представлявал всичко друго, но не и пристанище. А след като това е така, и акваторията въз основа на цитираната вече конституционна делегация по чл. 18, ал. 1 и специалния закон е определена като изключителна държавна собственост, то **и целият изграден обект**, чиято неразделна част е тя, **безусловно подлежи на концесия на основание чл. 18, ал. 5 от Конституцията и следователно не съществува валиден правен способ, с който да бъде избегнат концесионният режим, и то основан на изрична конституционна разпоредба. Концесията е единственият съобразен с Конституцията способ за ползването на изключителната държавна собственост от всички други субекти, различни от самата държава.**” Изводът на Конституционния съд е, че „в конкретния случай сама по себе си безусловната необходимост от ползване на акваторията, представляваща изключителна държавна собственост, за осигуряване на обичайното функциониране на пристанището **безалтернативно налага приложението на конституционното изискване за**

концесионен режим спрямо целия обект, което положение не търпи отклонение.

продължава в част 3

Автор: Valentin Karavalchev (10.05.2016 14:10)

Становище Валмар Ойл ЕООД част 1

ДО

Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ

ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА

СОФИЯ, БУЛ. „ДОНДУКОВ” № 1

Относно: становище на „ВАЛМАР ОЙЛ” ЕООД, във връзка с проект на Закон за концесиите, публикуван за обществено обсъждане в Портала за обществени консултации на Министерски съвет на 19.04.2016 г. -

<http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=2075>

УВАЖАЕМИ Г-Н ДОНЧЕВ,

Във връзка с публикувания на електронната страница на МС „Портал за обществени консултации” за обществено обсъждане проект на нов Закон за концесиите приложено предоставяме на Вашето внимание и на вниманието на администрацията на Министерския съвет, в рамките на посочения срок своето принципно становище и конкретни предложения и бележки, както следва:

1. На първо място смятаме, че е от особено значение в Закона за концесиите, респ. в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) да се даде ясна легална дефиниция на „строеж“, както по отношение на отделни съоръжения, част от терминали на пристанища за обществен транспорт (независимо от това дали са с национално или регионално значение, напр. пирсове, естакади, монобуйове, кейови стени), така и по отношение на специалната хипотеза на драгажа в ЗМПВВПРБ в двете му разновидности capital и maintenance dredging.

Продължава в част 2

Автор: Александър Трифонов (07.05.2016 18:22)

Истината и само истината - продължение

7. IRR се определя на база прогнозни данни за приходи и разходи, което е в полза на концесионера, защото по този начин се скриват експлоатационните разходи. Тях ги знае само концесионерът, но той има право да ги крие под предлог "търговска тайна". Затова в международната практика е въведен документа "Споразумение за конфиденциалност", но този документ отсъства в проектозакона. По този начин е заложено облагодетелстване на концесионера, никаква прозрачност, възможност за опорочаване на процедурата за избор на концесионер и корупция. Пропорционалното разпределение на икономическата изгода - само думи и демагогия. Пример - действащите концесии.

8. Заложено е поредното разграбване на публичната собственост чрез чл. 28 т.6 - "в прогнозните приходи се включват приходи от продажба на обекти на концесията", в чл. 74 т.3 - "публичният партньор може да участва в ПЧ дружество с непарична вноска" - разбирай материални активи, а разрешение на МС не се изисква съгласно параграф 11 от Заключителните разпоредби относно Закон за държавната собственост. В ЗПЧП това беше забранено - разрешаваше се участие есамо с парична вноска и/или вещни права - по този начин публичната собственост беше защитена.

9. Разрешава се на концесионера да "прехвърля, залага паричните си вземания" - чл. 129 и в т.ч. и "принудителното изпълнение", което дава възможност на концесионера да цедира вземанията си при неизвестни за концедента финансови институции (в т.ч. и от чужбина), на колекторски фирми и т.н. По този начин държавата може да стане зложник на неизвестни юридически лица, което е продажба на икономически суверенитет.

Кажете истината уважаеми законотворци - желате да продължи разграбването на държавата и нейното колонизиране от корпоративни и финансови акули.

Автор: Александър Трифонов (07.05.2016 18:07)

Истината и само истината

1. Защо не беше публикувана за обществено обсъждане т.н. Концепция/анализ, на която се базират Мотивите и Проектозакона и какво е било заданието за нейната разработка, за да се разбере какви са били целите и зададените параметри на новия закон?
2. Как ще бъдат спазени чл. 62, 63, 64 и 121 от Регламент 1303/2013, регламентиращ усвояването на средствата от фондовете на ЕС за периода 2014-2020. Там се залага на ПЧП, а не на концесиите, защото при ПЧП има постоянен контрол на частния партньор и не може да се преустанови реализацията на конкретния проект - напр. при фалит, смърт, отказ/изнудване от страна на частния партньор, защото публичният партньор продължава автоматично да управлява ПЧ дружество.
3. В Хоризонт 2020 също така е заложено да се прилага ПЧП при реализация на проекти в 8 тематични направления, в т.ч. и изграждане на заводи, поради причините в т.2.
4. ЕСФИ (план "Юнкер") също така е заложил да се прилага ПЧП, а не на концесиите, отново поради причините в т.2.
5. Научните изследвания съгласно директива 2014/23 могат да се финансират само при 100% от концедента - това не е транспонирано в проектозакона, но то действа съгласно европейското право. Заложено е загиването на българската наука и никакви възможности за партньорство на науката с частния капитал в дългосрочен аспект.
6. Съгласно същата директива се изключва да се реализират чрез концесии проекти във Вик и ИКТ сектори. Какво е решението - чрез Държавния бюджет или нови заеми?

Автор: Natalia Popova (04.05.2016 00:06)

Становище БлуЛинк - част 2

На четвърто място, смесването на ЗК и ЗПЧП води до противоречие с Директивата за концесиите, съгласно която при концесиите концесионерите получават приходите от експлоатацията на обекта на концесия и носят оперативния риск. В чл. 22 на законопроектът обаче се предвижда възможност концесионерът да е дружество с участието на държавата или общината и това дружество да се разпорежда с публично имущество, което означава, че оперативния риск се прехвърля частично обратно върху публичния орган, както е разписано в досегашния ЗПЧП. В резултат на смесването на двете концепции за „концесиите“ по досегашния ЗК и за „публично-частните партньорства“ по смисъла на досегашния ЗПЧП е довело и до смесване на процедурите за избор на концесионер – освен чрез открити конкурси, концесиите ще се раздават и чрез предварителен подбор и договаряне с кандидатите. Въпреки че процедурите за избор на частен партньор при ПЧП са по-гъвкави поради това, че при дейностите по ЗПЧП няма приходи от потребителите на услугата от обществен интерес и съответно рискът е поделен между публичния и частния партньор, то при условията на висока корупция в държавата всяка субективна намеса в процедурите за избор на концесионер е предпоставка за ограничаване на конкуренцията за

сметка на фаворизирани фирми.

На пето място, със законопроекта се предлага отговорността за отдаването на концесиите да се прехвърли от колективните органи - Министерският съвет и общинските съвети върху отделни министри и кметове, с което процедурата става по-непрозрачна и необективна. Прави впечатление, че съветите запазват право да одобряват всички решения по концесиите (обявяването на конкурсите, прекреатяването и измененията на концесиите) с изключение на най-важното и корупционно чувствително решение - за избора на концесионер.

На шесто място, въпреки че този закон касае реализирането на публични строежи и услуги, както и използването на публични имоти и ресурси, в него не е предоставена никаква възможност за отчитане на общественото мнение и интерес от възлагането на експлоатацията на тези публични блага от частни лица. Законопроектът не предвижда никакви процедури, които да създават условия на българските граждани, като съсобственици на държавната и общинска собственост, да изразят мнение.

В крайна сметка, изключително спорно е доколко законопроектът транспонира по-добре Директивата за концесиите спрямо съществуващия ЗК, особено предвид смесването на концепции от ЗК и ЗПЧП, както и предвид липсата на пълна транспозиция на Директивата и отпадането на ключови текстове и постановки от досегашния ЗК.

Поради горното, считам, че тези ключови промени трябва да бъдат подложени на широк дебат и реални обществени консултации по Закона за концесиите извън празничния период на Великден и Гергьовден, с участие на авторите на проектозакона и заинтересованата общественост.

Настоявам Министерският съвет, в съответствие с приетите от Народното събрание на 20.04.2016 г. промени в Закона за нормативните актове (обн. ДВ бр. 34 от 03.05.2016 г.), съгласно които "Срокът за предложения и становища по проектите, публикувани за обществени консултации е **не по-кратък от 30 дни**", да:

- удължи срока за обществени консултации поне с 14 дни;
- да предостави за обсъждането на проектозакона възложения от МС анализ на действащите концесии и пълна оценка на въздействието на законопроекта върху всички икономически сектори и свързано законодателство.

Автор: Natalia Popova (04.05.2016 00:05)

СТАНОВИЩЕ

ОТ:

Наталия Петрова Попова

Председател на УС, Фондация "БлуЛинк"

адрес за контакт: бул. Сливница 263, 1202 София

Относно: Проект на Закон за концесиите, публикуван на Портала за обществени консултации на министерски съвет на 19.04.2016г - <http://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=2075>

На първо място, законопроектът предлага една нова, крайно сложна и противоречива концепция за „концесиите“, чиято най-отчетлива характеристика е създаването на условия за облагодетелстване на концесионера чрез редица права, включително такива водещи до „скрита приватизация“ на публичните ресурси, и която е "постигната" посредством смесване на текстове и концепции от Закона за концесиите (ЗК - от 01.07.2006 г.), Закона за публично-частните партньорства (ЗПЧП - от 01.01.2013 г.) и Директива 2014/23/ЕС от 26 февруари 2014 година за възлагане на договори за концесия. Такова е например правото на концесионера (вкл. на трети лица) да придобива собствеността върху възложените от държавата и общините строежи за задоволяване на обществени нужди (чл. 9, чл. 15), както и собствеността върху допълнително изградените законни и незаконни строежи във или в съседство на концесията (чл. 16). Съчетано с предложението да няма нормативно определен максимален срок на концесиите за строителство и за услуги (т.е. отпада досегашния срок от 35 г.), законопроектът създава условия за безсрочен и цялостен контрол на частни лица върху управлението на публичните ресурси и имоти, какъвто вече се наблюдава при концесията за ски зона Банско в НП "Пирин", концесията за добив на въглища на "Рекоул" АД в Перник и множество други.

На второ място, концесионерът получава неограничени права и върху прилежащите на концесията съседни територии и публични мрежи на техническата инфраструктура, което е в притововес с обществения интерес и интереса на другите ползватели на тези територии и мрежи (чл. 16).

На трето място, за разлика от досегашния ЗК и в противоречие с обществения интерес, настоящият законопроект освобождава концесионерът от потенциалното задължение да извършва концесионни плащания към държавата/общината при концесии за строителство или услуги, при които концесионерът получава приходи от стопанската дейност.

Автор: ЗелениЗакони СИП (28.04.2016 17:31)

удължаване на срока и оценка на въздействието му за всички икономически сектори и действащи концесии

Вера Стаевска, Председател на УС на Сдружение за изследователски практики:

Не е видно доколко новият проект за закон транспонира по-добре законодателството на ЕС (изискванията на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014) –каквато е основната мотивация за предлагането му – в сравнение с действащата в момента национална уредба (Закона за концесиите (ЗК) и Закона за публично-частното партньорство (ЗПЧП), която се предлага да бъде отменена.

Проектът **на Закон за концесиите** е мотивиран с „Цел на закона е да бъдат постигнати дългосрочни ползи от концесията, тъй като икономическата изгода от нея се изразява не с преките моментни ползи (приходи), а и с косвените ползи и с ползите за обществото в дългосрочен план“, като финансовата логика се измества от необосновано фаворизиране на концесионерите и предпоставяне на ролята им на действащи за общото благо. С оглед опита от дългогодишни досегашни установени нарушения при големи концесии – например, за ски-зона „Банско“, както и с редица проблемни концесии свързани с добив на полезни изкопаеми и подземни богатства – няма основание за презумпция за добросъвестност и действие в полза на общността от страна на инвеститорите. Съответно, олекотени процедури на избор и липса на гаранции за контрол не би трябвало да са основните предвиждания на закон в тази сфера (според анализи на пресата проектът предвижда и „нови "гъвкави" процедури за отдаване на концесия – състезателна процедура с договаряне и състезателен диалог. Те ще дадат възможност за подобряване на първоначалната оферта, каквато в момента няма чрез откритата процедура.“ - <http://www.mediapool.bg/kontsesii-za-stroitelstvo-i-uslugi-stavat-vechni-news248327.html>)

Проектът на Закон за концесиите предвижда и други конкретни мерки, които са в полза на фирмите-концесионери и не гарантират интереса на държавата:

- Според проекта концесиите ще се възлагат пряко от министри и кметове на общини, а не от колективни органи както при досегашните концеденти Министерският съвет и общинските съвети, с което процедурата става по-непрозрачна и необективна.

- В мотивите е записана и [възможност концесионерът да събира местни такси и данъци вместо държавата](#) "С предложените промени в Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) се цели създаването на предпоставки концесионер, на който е възложено предоставянето на услуги, за които със закон е установено да се събират местни такси, да може да събира тези такси в своя полза." Това отстъпване на държавата от нейни изключителни правомощия отново фаворизира концесионерите и ощетява публични интерес за вливане на приходите в държавната хазна

- Концесиите за строителство и услуги ще може да се сключват за дълъг период от време, а не както е в момента до 35 години. Както е видно отново от случая с

концесията на ски-зона „Банско“, дори и ограничените във времето концесии с документирани неспазвания на договора от страна на концесионера в момента е трудно да бъдат разтрогнати и държавата търпи финансови щети от това. Предлаганият от проектозакона статут на неограниченост на концесиите означава фактическа невъзможност концесионни договори, ощетяващи държавата, да бъдат разтрогвани.

Считам, че тези ключови промени трябва да бъдат подложени на широк дебат и реални обществени консултации по Закона за концесиите извън празничния период на Великден и Гергьовден, с участие на авторите на проектозакона. Настоявам Министерски съвет в съответствие с приетите от Народното събрание на 20.04.2016г. промени в Закона за нормативните актове да:

1. удължи срока за обществени консултации поне с 14 работни дни след празниците,
2. да предостави са обсъждането на проектозакона пълна оценка на въздействието му за всички икономически сектори и свързано законодателство, включително за действащите концесии.

Моля за писмено потвърждение за получаването на това становище и за входящ номер от деловодството на Министерски съвет.

Автор: Иван Митев (28.04.2016 16:39)

Становище на БМГК

Във връзка с публикувания на електронната страница на Министерски съвет, „Портал за обществени консултации“, проект на нов Закон за концесиите, в рамките на посочения срок за провеждане на консултациите, внасяме настоящето становище за следното:

Изразяваме своето несъгласие с разпоредбата на §26, т. 8 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за концесиите. С текста се предвижда създаването на нови ал. 7 и ал. 8 на чл. 90 от Закона за подземните богатства (ЗПБ), с които се възлагат правомощия на Агенция за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК) за осъществяване на „независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори“.

Мотиви:

1. Подземните богатства са изключени от приложното поле на проекта на нов Закон за концесиите.

Със Заповед № Р-214/12.10.2015 г. на министър-председателя бе създадена междуведомствена работна група (МРГ), членове на която бяха и представители на КРИБ, чийто колективен член е и Българската минно-геоложка камара.

МРГ взе решение подземните богатства да се изключат от приложното поле на Закона за концесиите (ЗК), предвид предмета и спецификата на концесиите за добив

на подземни богатства.

В тази връзка е предвидена заключителна разпоредба в ЗК, с която се изменят текстовете на Закона за подземните богатства (ЗПБ), като се премахват съществуващите препратки към Закона за концесиите.

Считаме, че предвидените с §26, т. 8 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за концесиите нови ал. 7 и ал. 8 към чл. 90 от ЗПБ, водят до прилагане на определени разпоредби от ЗК по отношение и на подземните богатства, което е в противоречие с приетите на МРГ решения и приетата от нея Концепцията за възможните решения за привеждане на националното законодателство в съответствие с Директива 2014/23/ЕС на ЕП и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия.

Следва да обърнем внимание и на обстоятелството, че на заседанията на МРГ изобщо не беше обсъждано създаване на разпоредби от категорията на новите ал. 7 и ал. 8 към чл. 90 от ЗПБ. Заедно с информацията за публикуване на законопроекта на „Портал за обществени консултации“ до членовете на МРГ беше изпратена и таблица с приетите предложения, както и мотиви за неприетите. Видно от нея (стр.73,74), Министерство на финансите предлага промяна в закона за приватизация и следприватизационен контрол, като „в ПЗР да се разпишат функциите на АПСК по отношение на извършването на общ контрол по изпълнението на ЗК и последващ контрол на дейността на концедентите (държавни и общински), като тези на Сметна палата и АДФИ отпаднат.“ Т.е., дори вносителят на предложението не е предвиждал разширяване обхвата на контрола извън рамките на ЗК - върху правоотношения, възникващи по силата на ЗПБ. Ако би било поставено на разискване в МРГ, такова широко тълкуване не би могло да бъде подкрепено като противоречащо на философията на извършваните нормативни промени.

2. С поредица от изменения в ЗПБ беше въведен принципът на Единен орган по управление на подземните богатства. Създаването на текстове в ЗПБ от категорията на предлаганите нови ал. 7 и ал. 8 към чл. 90 от ЗПБ нарушава този принцип и съставлява отстъпление от постигнати положителни решения.

Считаме, че възприемането на принципа за единен орган беше положително решение, както за администрацията, така и за бизнеса.

От една страна възприемането и прилагането на този подход създаде една специализирана администрация, с нужния опит и безспорни експертни възможности, която по-ефективно да управлява подземните богатства и да осъществява контрол, както за законосъобразното осъществяване на предоставените права върху подземните богатства, така и за противодействие на незаконния добив.

От друга страна, със създаването на единен орган беше намалена административната тежест върху бизнеса в бранша и се създадоха по - ясни, ефективни и прозрачни отношения с държавата и нейната администрация.

Нашите проучвания показват, че възприемането на принципите на „единния орган“ и „обслужване на едно гише“ е изцяло в духа на прилаганите в рамките на

Европейския съюз (ЕС) положителни практики.

Като категорично настояваме за запазване на постигнатите положителни решения, както за държавата, така и за бизнеса в бранша, настояваме за отпадане на предвидените с §26, т. 8 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за концесиите нови ал. 7 и ал. 8 към чл. 90 от ЗПБ.

ПРОФ. Д-Р ЛЪЧЕЗАР ЦОЦОРКОВ

Председател на УС и на БМГК

Автор: Александър Трифонов (26.04.2016 12:03)

Един миш-маш

С този проектозакон се разрешава поредното разграбване на държавата, чрез:

- плащания от концедента на концесионера при несомофинансиращи се концесии. А при този нисък стандарт сегурно няма да има такива. Т.е. народа ще плаща по-скъпите кредити, които ще взима концесионера. За един публичен партньор лихвите по кредитите са винаги по-благоприятни отколкото за частен партньор.

- разпродажба на публични активи чрез разрешаването те да се апортират в смесени дружество, да се разпродават ако са обект на концесията;

- Колонизиране/продажба на държавата чрез правото на концесионера да залага, прехвърля своите вземания, а така също и принудително да ги събира;

Отменя се Закона за публично-частно партньорство с несъществен иаргументи като се споменава, че нито едно правителство от 2013 г. досега не е изпълнило своите задължения по чл. 15,16,17,24,25 и 26. Въпреки съпротиват ана правителството има успешни проекти в Русе, Варна и по инструмента Джесика. Отменя се навярно и заради това, че се разрешаваше в смесено дружество с частния партньор да се внасят само вешни права, а не активи. Няма далавера, а публичната собственост е защитена.

Поради неясно съдържание (икономическо и финансово) на понятията: икономическа изгода, икономически баланс, финансово-икономически модел, обективен метод, пропорционалност, социално-приемливацена, може да се опорочи избора и изпълнението на концесията, а така също ще вирее корупцията във връзка с тяхното тълкуване.

Срокът на концесията се търгува (пак възможност за корупция), а трябва да се доказва с финансово-икономически показатели.

Няма хармонизиране на документацията по тръжната процедура с международната практика, т.е ще има нов закон ама пак български - напр. и ЗОП не е обяснено какво е съдържанието на т.н. Описателен документ на база на който се провежда Съзтезателния диалог и т.н.

Финансовите условия се уреждат с Наредба на МС и Министъра на финансите - възможност за корупция на най-високо ниво и за политическа репресия, защото правителствата за са 4 години, а концесията за 20 и повече години.

Няма сравнение на предимствата на новия закон спрямо действащия, защото такива няма, а е по-лош.

Глобите за длъжностните лица са безкрайно малки спрямо щетите, които могат да се нанесат от облагодетелстване на конкретен концесионер - почва за корупция. Никакви санкции за контролиращите органи - пак възможност за корупция.

Аман от алчност и продажба на икономическия суверенитет на държавата

Автор: Виктор Кирилов (25.04.2016 10:21)

Да се коригира текстът относно максималния срок за концесия в чл. 34 ал.2.

Представеният проект не транспонира изискванията на **Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия** по отношение **изискванията за максимален срок** на концесията. В **чл. 18, т. 2 на Директивата** е записано изрично, че срокът **„НЕ трябва да надвишава времето, в рамките на което може разумно да се очаква концесионерът да си възвърне направените инвестиции за експлоатация на строителството или услугите и да получи доход от вложения капитал, като се отчитат инвестициите, необходими за постигане на конкретните цели на договора“**. В **чл. 34, ал.2** на представения проект на Закон за концесиите е записано само, че „При определяне на максималния срок на концесията се отчита времето, необходимо за възвръщане на направените инвестиции и на разходите по експлоатация на строежа или услугите при прогнозирания икономически баланс, както и цената на услугите, които ще се предоставят.“ Т.е. - липсва тази категоричност и ограничение, която се съдържа в Директивата. Ние - Обединение „Гражданите срещу олигархията“ считаме, че този текст следва да се коригира, така че да транспонира напълно изискванията на Директивата.

Автор: Христо Градинаров (20.04.2016 13:21)

Информацията не е защитена

Ако Иванчо от Павликени подаде заявление по Закона за достъп до обществена информация за получаване на копие от оферта с декларирана от кандидата поверителност съгласно проектозакона, министърът трябва да му я предостави на основание чл. 37, ал. 2 от ЗДОИ в 14-дневен срок. Това е изискване на Регламент (ЕО) 1049/2001 - търговските интереси на кандидата не могат да надделяват над обществения интерес за публичност и прозрачност. Само ако министърът докаже на Иванчо (и респ. на съда), че не е налице надделяващ обществен интерес (напр. че предоставянето ще доведе до нелоялна конкуренция между търговците), ще може да му откаже.

История

Начало на обществената консултация - 19.04.2016

Приключване на консултацията - 10.05.2016

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
